

Sygn. akt VIII U 321/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2014 r. w Gliwicach

sprawy J. N. (N.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 10 stycznia 2014 r. **nr** (...)

1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. N. prawo do emerytury, poczynając od dnia 1 stycznia 2013r.;

2) oddala odwołanie w pozostałej części.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 321/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 stycznia 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. N. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z przedłożonymi przez niego świadectwami i zaświadczeniami oraz zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że do okresów pracy w warunkach szczególnych zaliczył odwołującemu jedynie 6 lat, 9 miesięcy i 19 dni pracy w warunkach szczególnych. Dodatkowo ZUS zaznaczył, że do okresów takiej pracy nie zaliczył odwołującemu zatrudnienia w okresie od 14 października 1970r. do 12 marca 1992r. w (...) Zakładach (...) w S., bowiem za ten okres nie przedłożył on świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił co następuje:

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 13 listopada 2012r. w sprawie VIII U 2495/12 oddalił odwołanie J. N., urodzonego (...), od decyzji odmawiającej mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, bowiem odwołujący nie rozwiązał stosunku pracy. Wyrokiem z dnia 3 października 2013r. Sąd Apelacyjny w Katowicach w punkcie pierwszym oddalił apelację odwołującego, zaś w punkcie drugim przekazał do ZUS jego wniosek zawarty w piśmie z dnia 14 grudnia 2012r., w przedmiocie rozpoznania jego uprawnień do wcześniejszej emerytury ze względu na pracę w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony 60 lat ukończył 2 sierpnia 2010r.

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym, że w ocenie ZUS nie udowodnił 15 lat okresów pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 6 lat, 9 miesięcy i 19 dni takiej pracy.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS w dniu 10 stycznia 2014r. wydał zaskarżoną decyzję odmowną.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych okresu pracy ubezpieczonego w (...) Zakładach (...) w S. od 14 października 1970r. do 12 marca 1992r., z uwagi na fakt, iż odwołujący nie przedłożył za ten okres świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W postępowaniu przed Sądem ubezpieczony domagał się uznania tego okresu za okres pracy w warunkach szczególnych podnosząc, że pracując wówczas na stanowisku mechanika samochodowego stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę mechanika samochodowego, wykonującą pracę w kanałach remontowych.

W toku procesu Sąd ustalił, iż (...) Zakłady (...)

w S. posiadały tabor samochodów osobowych dostawczych

i ciężarowych oraz autobusów w ilości powyżej 20 sztuk. Były to stare, wysłużone pojazdy, które ze względu na znaczne przeciążenie i fatalny stan dróg, ulegały częstym awariom. Charakter zakładu wymuszał pozostawianie pojazdów w ciągłej sprawności

i gotowości do użycia. Z tego też względu w przedsiębiorstwie tym był wydzielony osobny dział zajmujący się wyłącznie utrzymaniem nieprzerwanej sprawności i gotowości do pracy wszystkich tych pojazdów. Dział ten był oparty na warsztacie remontowym, który zajmował się naprawami tych pojazdów. Warsztat był wyposażony w kanał remontowy. W warsztacie tym pracowało 2 mechaników, w tym ubezpieczony, zatem byli oni ciągle zajęci pracami naprawczymi. Konstrukcja naprawionych samochodów w tych czasach wymuszała, aby większość prac naprawczych była prowadzona z poziomu kanałów remontowych. Bywało tak, że takie podzespoły jak silniki były wymontowywane w kanale, a następnie były naprawiane na warsztacie, obok kanału. Na warsztacie były w głównej mierze dokonywane naprawy pomp wtryskowych, wtryskiwaczy oraz regulacje gaźników. Jedynie nieliczne naprawy odbywały się poza budynkiem warsztatu samochodowego. Dotyczyło to wyłącznie poważniejszych awarii na trasie, gdy samochodu ze względu na awarię nie można było przyholować do bazy.

W pozostałych przypadkach samochód sprowadzano do warsztatu, gdzie podlegał naprawie.

Ubezpieczony został na stałe przypisany do warsztatu zajmującego się naprawą pojazdów, gdzie zajmował się opisanymi wyżej naprawami i regulacjami. Sąd ustalił, że w spornym okresie przeciętnie przez 70% czasu pracy odwołujący wykonywał czynności związane z naprawami wyłącznie w kanałach remontowych, zaś przez pozostałe 30%

czasu pracy zajmował się naprawami części wymontowanych z samochodów w kanale, w tym regulacjami w silnikach tych pojazdów, a w szczególności gaźników, pomp wtryskowych i wtryskiwaczy. Odwołujący pracował zasadniczo po 8 godzin dziennie, ale z uwagi na awaryjność pojazdów używanych w zakładzie często, bo 2-3 razy w tygodniu pracował w godzinach nadliczbowych, nawet do 12 godzin na dniówkę. Nadto Sąd ustalił, że mechanicy co najmniej raz w tygodniu wyjeżdżali do napraw samochodów, które uległy awarii na trasie. Mechanicy otrzymywali okresowo mleko, lub posiłki regeneracyjne. Pracowali w narażeniu na oddziaływanie spalin, paliwa, olejów i innych płynów eksploatacyjnych a także smarów oraz hałas pochodzący od pracujących silników.

Zakład pracy nie wystawił ubezpieczonemu świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, gdyż funkcjonujący w zakładzie wykaz takich prac wymieniał w dziale XIV poz.16 stanowisko mechanika zatrudnionego wyłącznie w kanałach remontowych, a zdaniem komisji ochrony pracy mechanicy zatrudnieni w zakładzie nie wykonywali pracy wyłącznie w kanałach.

Razem z ubezpieczonym w spornych okresach pracowali J. M. (1) wykonujący pracę kierownika bazy transportowej i warsztatów – bezpośredni przełożony odwołującego, R. H. wykonujący pracę kierowcy samochodu ciężarowego, W. R. wykonujący pracę referent, a następnie kierownik działu głównego mechanika, K. Z. wykonujący pracę pracownika, a następnie kierownika działu kooperacji, Z. S. wykonujący pracę kierowcy samochodu ciężarowego, J. M. (2) wykonujący pracę kierowcy samochodu ciężarowego, W. P. dyspozytor, a następnie kierownik transportu – bezpośredni przełożony odwołującego i R. K. w spornym okresie specjalista ds. BHP.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, pisemnego oświadczenia świadka J. M. (1) (k.24), zeznań świadków R. H., W. R., K. Z., Z. S., J. M. (2) (nagranie z rozprawy z dnia 15 kwietnia 2014r. minuty 9.49 i n.) oraz W. P. i R. K. (nagranie z rozprawy z dnia 24 czerwca 2014r. minuty 4.21 i n.), a także wyjaśnień odwołującego (nagranie z rozprawy z dnia 24 czerwca 2014r. minuty 39.03 i n.), a także akt osobowych ubezpieczonego (koperta k. 21).

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy.

W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i samego ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają, a nadto znajdują potwierdzenie w dokumentacji osobowej odwołującego. Ponadto świadkowie byli współpracownikami ubezpieczonego, a świadkowie J. M. (1) i W. P. byli jego bezpośrednimi przełożonymi, zatem mieli oni bezpośrednie informacje w zakresie charakteru i wymiaru świadczonej przez ubezpieczonego pracy w spornym okresie. Równocześnie Sąd wziął pod uwagę zeznania świadka R. K. jedynie w zakresie w jakim potwierdził on, że widział ubezpieczonego jak pracował w warsztacie. Natomiast Sąd nie dał wiary tym zeznaniom w zakresie, w jakim świadek twierdził, że mechanicy nie pracowali stale i w pełnym wymiarze czasu w szczególnych warunkach, bowiem świadek taki charakter pracy wiązał z pracą jedynie w kanałach remontowych, a ponadto nie widział codziennej pracy odwołującego, bowiem jak sam przyznał widział go średnio raz w miesiącu.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, J. N. zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat

2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku

o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Należy również podkreślić, iż na mocy art. 1 ustawy z dnia 11 maja 2012r.

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 6 czerwca 2012r.) od 1 stycznia 2013r. została zmieniona treść cytowanego art. 184, ust. 2. Od tej daty warunek rozwiązania stosunku pracy nie jest już wymagany.

Na podstawie tego przepisu, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku.

Ubezpieczony ukończył 60 lat życia, nie jest członkiem OFE. Kwestie te nie były sporne.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy uwzględnił mu jedynie 6 lat 9 miesięcy i 19 dni takiej pracy.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd przyjął, że ubezpieczony posiada wymagany 15 letni okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony będąc zatrudniony jako mechanik samochodowy w (...) Zakładach (...) w S. , wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace w szczególnych warunkach w charakterze mechanika w kanałach remontowych, łącznie z pracą mechanika przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych. W szczególności jego praca odbywała się przez całe dniówki robocze w warsztacie, gdzie przez większość czasu pracy wykonywał czynności w kanałach remontowych (wykaz A, dział XIV, poz. 16), zaś przez pozostałą część dniówki roboczej zajmował się naprawą wymontowanych z samochodów części, w tym naprawą pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych (wykaz A, dział XIV, poz. 14). Prace wykonywane na warsztacie „po wyjściu z kanału stanowiły kontynuację robót podlegających wykonaniu w kanałach i były funkcjonalnie związane z tego rodzaju czynnościami realizowanymi w kanałach.

Na zmianę takiej oceny charakteru jego pracy nie wpływa fakt wyjazdów ubezpieczonego w teren do napraw samochodów, których nie można było odholować z trasy. Sytuacje takie zdarzały się bowiem incydentalnie ,a częsta praca w godzinach nadliczbowych rekompensowała ten czas.

Praca w kanałach remontowych wymieniona została w wykazie A, dział XIV, poz. 16, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.). Z kolei praca przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych wymieniona została w wykazie A, dział XIV, poz. 14.

Bez znaczenia pozostaje, że pracodawca nie wystawił mu za te okresy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Fakt wykonywania takiej pracy został bowiem w stosunku do spornych okresów, wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że J. N. z momentem zniesienia ustawowego wymogu rozwiązania stosunku pracy, tj. pod 1 stycznia 2013r., spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikające z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie jedynie w zakresie przyznania wcześniejszej emerytury od tej daty. Brak natomiast podstaw do uznania jego roszczenia przed dniem 1 stycznia 2013r.

Mając na względzie powyższe, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 1 stycznia 2013r. Z kolei rozstrzygnięcie zawarte w punkcie drugim Sąd oparł na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

SSO Mariola Szmajduch

ZARZĄDZENIE

1. uzasadnienie odnotować,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu,
3. kalendarz 14 dni lub z wpływem.

G., dnia

HŁ